

ȘELARIU OCTAVIAN MIRCEA LA 88 DE ANI – REMARCABIL CERCETĂTOR ÎN ȘTIINȚELE HIDROLOGIEI MARINE

Marian-Traian GOMOIU¹

mtgomoiu@gmail.com

ABSTRACT: I appeal today to a man who, together with others, not many of them, has dealt with the knowledge of aspects of the environment in which we live, of the atmosphere of the great sea next to us, of which we are always bound and we do not know too many of those who, in the shadows, provide us with the information every day.

The activity and scientific accomplishments of phd. Octavian ȘELARIU represent a continuum crescendo, confirmed during the ascending stages of his affirmation. At the beginning of his career, he made determinations and studies of hydrology and river hydrometry in the Olt basin; the results are recorded in the documentation of the Brașov Hydrological Station, pending by the Hydrometeorological Center of Sibiu.

The research activity of the geographer Octavian Mircea Șelariu took place in teams of military and civilian specialists from the Maritime Hydrographic Directorate, the State Water Committee (Institute of Meteorology and Hydrology, Institute of Hydrotechnical Studies and Research) from the Romanian Academy and others, being a complex research with a high degree of difficulty imposed by work at the Black Sea.

KEYWORDS: Black Sea, geographer, hydrological research, platform

Educația primită în familie, școală și din viață, de-a lungul trecerii anilor, m-a învățat să mă înclin cu admirație în fața senectuții celor care ne-au lăsat mărturiile ale exercițiului experienței și timpului trecerii lor prin viață și care, în ciuda senescenței, au sufletul tânăr și gândirea lucidă... Mă aplec astăzi cu respect în fața unui om care alături de alții, nu prea mulți la număr, s-au ocupat de cunoașterea unor aspecte ale mediului în care trăim, de atmosferă și de marea cea mare de lângă noi, de care suntem mereu legați și interesați și nu cunoaștem prea mulți dintre cei care, modești, din

¹ Academician, membru al Secției de Științe Biologice al Academiei Române.

umbră, ne asigură zilnic informația. Este vorba de Domnul Dr. **Octavian Mircea ȘELARIU** pe care îl salut și căruia, în anul când împlinește 88 de ani de viață, îi fac urarea tradițională de „*La multi ani cu sănătate!*”

Dr. Octavian Mircea SELARIU este o persoană pe care am cunoscut-o și de care m-am atașat sufletește cu mulți ani în urmă, în secolul trecut, în mileniul trecut, prin 1959. Nu am fost nici prieten, nici coleg în adevăratul sens al cuvintelor, dar am făcut parte din aceeași comuniune de idei și preocupări și, în mai multe rânduri de-a lungul timpului, ne-am intersectat, lucrând cot la cot la bordul unor nave, în expediții pe mare pentru cercetări asupra Mării Negre, pentru cunoașterea particularităților fizice, chimice și biologice care asigură navigabilitatea și suportă producția piscicolă de la litoralul românesc. Cu toate că în perioada dinaintea celui de al doilea război mondial mai fuseseră făcute unele cercetări importante asupra Mării Negre de către pleiada de savanți, deveniți părinți ai oceanografiei românești, mai erau multe aspecte de cunoscut și, în plus, un sistem dinamic cum este marea trebuie ținut permanent sub observație. În anii '50 – '60 ai secolului trecut, după tulburările din timpul războiului și ale instalării dureroase, prin impunere, a noului regim de sorginte, presiune și model sovietic, se ridica o nouă generație de cercetători ai Mării Negre.

Foto: Dr. Șelariu Octavian Mircea la 88 de ani

Alături de cercetătorii Comisiei de Hidrologie a Academiei Române, nou înființată, de cercetătorii Laboratorului de Oceanologie al Academiei de la Constanța și cei ai Institutului de Cercetări Piscicole al României – mai târziu restructurat, sau mai bine zis desființat, alături de cei de la Comitetul de Stat al Apelor – Laboratorul de Hidrologie Marină Constanța sau de cei de la Stațiunea Zoologică Marină Agigea a Universității „Alex.I.Cuza” Iași, se impune Direcția Hidrografică a Marinei Militare, instituție fondată încă din anul 1926, care își reforma acivitatea cu specialiștii și nave adecvate, mai ales Nava Hidrografică – NH 112. Mai multe informații despre „Direcția Hidrografică Maritimă și activitățile cercetătorilor săi pot fi găsite în volumul omagial „DHM 85 de ani în slujba securității navigației” de Cdtr. dr. Adrian Filip (2011 – Editura Direcției Hidrografice Maritime, Constanța: 96 pp.) și cartea sentimental-cazonă, un bazar de informații culese sau din experiența personală, a Col. (rtg) Virgiliu Moroianu „Amintiri – amintiri. Despre hidrografia românească. Documente, studii și mărturisiri” (2012 – Editura Muzeului Marinei Române, Constanța: 432 pp.).

Lipsit de permisiunea de a ieși pe mare (nu primisem faimosul PG, familia mea ne fiind de încredere pentru regimul acelor timpuri), am găsit înțelegere la Direcția Hidrografică și astfel am putut fi îmbarcat pentru cercetări pe NH 112. La bordul acestei nave l-am cunoscut pe Octavian Mircea Șelariu, ardeleanul venit la mare, la Constanța, de la poalele munților Făgăraș); aici, într-o echipă complexă, munceam, realmente zi și noapte, trăgând voinicește la manivela gruiului cu aparatura hidrologică, hidrochimică și pentru biologie, sau la parâmele cu aparatura pentru colectarea probelor de sediment de la fundul mării, parcă pentru a răspunde unei chemări mobilizatoare lansată de un coleg „Să prindem marea-n chingi!”, chemare pe care o repetam mereu ca pe o glumă, după modul în care fusese spusă. Eram tineri și entuziaști și ne bucuram de fiecare data când plecam acasă cu carnetele pline de date și însemnări și lăzile pline cu probe de apă și sedimente. Așa l-am cunoscut pe Tavi Selariu și de atunci îl respect și îi acord o mare apreciere.

Dar care sunt acele repere biografice care marchează activitatea unuia dintre pionierii oceanografiei fizice românești și care în anul Centenar al României împlinește rotunda vârstă de 88 ani? Pun această întrebare deoarece omul obișnuit de lângă noi, colegul și prietenul nostru, are, în povestea vieții sale, secvențe impresionante despre oameni, locuri și fapte care au fost odată, despre oameni care cu dragoste și credință au contribuit

la renumele țării și a ținuturilor românești, marea lor majoritate rămânând adevărați eroi necunoscuți ai numelui.

Octavian ȘELARIU s-a născut în satul Breaza (Jud. Făgăraș) – așezare mirifică din Țara Făgărașului, de la poalele semetilor munți, ținut de legende și istorie cu rădăcini adânci în timp, din vremea dacilor, și a lui Negru Vodă se pare, cu oameni și obiceiuri de basm. Vedea lumina zilei la 30 noiembrie 1930, în familia unor învățători. Părinții s-au stabilit aici după terminarea Școlii normale și căsătorie, dorind să trăiască într-un loc liniștit după o adolescență trecută prin vremuri cu evenimente tulburi.

Tatăl, Nicolae Șelaru, fiu de țăran dintr-o veche familie de răzeși moldoveni venise în Ardeal din Moldova, din satul Cârja aflat în lunca Prutului, județul Tutova, așezare binecuvântată cu lacuri – rai al păsărilor și împărăție a peștilor. A copilărit pe aceste plaiuri de basm și nu se poate ca ele să nu fi lăsat să încolțească, în mintea copilului care avea să fie dat la carte, o sămânță de dragoste pentru ape pe care să o transmită urmașilor. A făcut Școala Nomală la Bârlad și si-a ales apostolatul în Transilvania unde se căsătorește cu Cornelia Suciu, învățătoare, fiica preotului Ioan Suciu din satul Bogata Oltului (jud. Târnava Mare). Cornelia este unul din cei șase copii ai preotului, care i-a trimis la învățătură. Cornelia împreună cu sora sa mai mică Valeria, eleve fiind la Școala Normală, trec în secret granița, ajung la Botoșani și se înrolează ca voluntar, soră de ocrotire, a Crucii Roșii pentru Armata Română în Moldova în timpul Primului Război Mondial și astfel ajunge până la Odessa, însoțind un grup de soldați grav răniți în război. Mama lor, care era văduvă, plânge de dorul fetelor, dar și de bătăile crunte primite de la jamdarmii unguri. Este interesant de menționat și faptul că unul dintre frații mamei – Traian, profesor de limba română și latină la liceul din Brad, în Munții Apuseni, dr. în litere și filosofie, prieten cu Octavian Goga, finul de cununie al episcopului de Caransebeș, devenit Patriarhul Miron Cristea, a participat ca delegat al Bradului, la Marea Adunare de la Alba Iulia din 1918.

Nicolae Șelaru și Cornelia Suciu se căsătoresc în satul Bogata Oltului și. În 1927, se stabilesc ca învățători la școala primară de 7 clase din comuna Breaza (aici, prima școală primară de stat, care a înlocuit școlile confesionale înființate în Ardeal de către mitropolitul Andrei Șaguna), unde a văzut lumina zilei Octavian Mircea. În acest sat a învățat la școala primară, dascăli fiindu-i părinții, care i-au pus și vioara în mână și l-au îndrumat cu dragoste părintească, dându-i o educație aleasă, în spiritul abnegației pentru

muncă, al modestiei și generozității. În 1940 își pierde mama iar tatăl, cu toate că și-a refăcut viața, va avea grijă de Octavian și-l înscrie la Liceul „Radu Negru” din Făgăraș (azi Colegiu Național „Radu Negru”). Numele lui Octavian Mircea Șelaru se întâlnește în analele Colegiului Național „Radu Negru” din anul 1950 la clasa a XI-a – Diriginte prof. Theodor Calameț, profesor de limba rusă instalat de noile autorități aservite cotropitorului.

După liceu, dă examen de admitere la Medicină, la București, unde erau 1000 de candidați pe 70 locuri și reușește „*admis fără loc*” cu drept de a se înscrie la una din facultățile Universității „C.I Parhon” din București. Se înscrie la Facultatea de Geologie-Geografie pe care o absolvă în anul 1955. Se logodește cu colega de facultate Mira SPIȚĂ, născută în localitatea Spasova (în apropiere de Bazargic) jud. Caliacra, cu care se căsătorește în 1955 la Primăria din Daneș (lângă Sighișoara), unde soții, de comun acord, își ardelenizează numele din ȘELARU în ȘELARIU.

Este interesant faptul cum Puiu, așa cum îi spuneau acasă, a ținut un jurnal de însemnări mai mult sau mai puțin zilnice (8 noiembrie 1940 – sâmbătă 5 aprilie 1944), păstrat și astăzi de Octavian SELARIU, care reprezintă o comoară a sufletului de copil de 10–14 ani, scris simplu, cu sinceritatea și candoarea copilăriei, cu momente, unele obișnuite, iar altele impresionante, dar toate redată cu farmecul vârstei. Reproduc în cele ce urmează câteva din însemnările „zilnice” ale lui Octavian Șelariu:

...„1 Decembrie 1940. Azi, Duminecă e întâi Decembrie. Azi e sărbătoare națională. În 1918 la Alba Iulia s-a făcut unirea la țara mamă. În acea zi mare bucurie a fost în tot Ardealul...

...18 Decembrie 1940...afară ninge, ninge mereu. Fulgii, cei moi ca vata, dau năvală pe pământ din norii de pe cer, ca niște spiriduși ai norilor. Iar crivățu și geru se coboară pe câte un fulg. Începeau, mare, geru, un frig, nene, iar crivățu mai plimba puținel neaua prin înălțimile cerului, atunci era de văzut!...

...11 Mai 1942. A trecut și Faur, și Mărțișor, și luna cu păcăleli, iar acum. Am sosit cu bine și în frumoasa lună Mai căci:

„Vine vine luna Mai
Se preface tot în rai
Înfloresc grădinele
Luncile și viile.”

Prin ogradă, se plimbă fuduli în frunte cu mama cloșcă gogoloși mici de aur. Copii zburdă pe câmpii veseli de venirea primăverii...”

Treptele afirmării profesionale

După absolvirea facultății și obținerea diplomei de diplomat universitar Dr. Octavian Mircea ȘELARIU ocupă mai multe funcții după cum urmează:

Cercetător ajutor hidro-meteo la Comitetul de Stat al Apelor București: 1 octombrie 1957 – 10 mai 1959,.

După absolvirea facultății între 1953–1958 funcționează la *Stația hidrologică Brașov* ca hidrolog, hidrolog principal și cercetător-ajutor hidrolog. Din motive de ordin familial, pentru apropiere de soție, în toamna anului 1958 se transferă cu multă greutate la Constanța (oraș închis la acea vreme) la *Stația meteorologică Constanța-coastă*, unde îndeplinește funcția de meteorolog – șef de stație, cu sarcini pe linie de actinometrie.

Inginer hidrolog la Direcția Hidrografică Maritimă. Începând din 10 mai 1959 până în 10 octombrie 1972 A activat timp de 13 ani în această funcție participând integral la cercetările marine din bazinul de vest al Mării Negre, efectuând o serie importantă de studii, determinări și cercetări care au stat în mare măsură la baza realizării tezei sale de doctorat **„Studiul morfohidrologic al platformei continentale din sectorul românesc al Mării Negre”**, susținută sub coordonarea Profesorului Vintiă Mihăilescu, „un magistrul al geografiei românești din secolul al XX-lea”, cel care ne-a lăsat în 1968 lucrarea „Geografie teoretică, principii fundamentale, orientare generală în științele geografice”.

Cadru didactic universitar din anul 1972 până la pensionare la Institutul de Marină / Academia Navală „Mircea cel Bătrân” *Constanța* (instituția a schimbat mai multe denumiri, iar în 1990, Institutul de Marină a fost reorganizat, înființându-se Academia Navală „Mircea cel Bătrân”).

Lector universitar: 10 octombrie 1972 – 15 septembrie 1981;

Conferențiar universitar la Catedra de Navigație și Conducerea Navei: 15 septembrie 1981 – 3 noiembrie 2000 (ieșirea la pensie). În tot acest interval de timp Domnul Conferențiar dr. Octavian ȘELARIU a fost încadrat neîntrerupt la Catedra de Navigație fiind titularul disciplinei de Meteorologie – oceanografie, unde a desfășurat o activitate didactică susținută, cu predări atât la secțiile/ specializările de punte din Marina Militară, cât și la Marina Civilă în secțiile de Transport maritim/ Pescuit oceanic.

La începutul anului 1999 Conducerea Academia Navală „Mircea cel

Bătrân” demarează formalitățile unui concurs pentru ocuparea unui post de profesor universitar pentru disciplina „Meteorologie și oceanografie”, la Catedra de Navigație și domnul conf.univ.dr, Octavian ȘELARIU, se înscrie să participe. Comisia constituită, formată din Prof.univ, Contraamiral dr.ing. Dumitru Nanu din Academia Navală „Mircea cel Bătrân” Constanța, Prof. univ.dr.ing. Dumitru Arsenie de la Universitatea Ovidis în Constanța și Prof. Cdor. Suci Pavel – Șeful catedrei de Navigație și Conducerea navei din Academia Navală „Mircea cel Bătrân” Constanța, consideră, în unanimitate, că domnul conferențiar dr. Octavian Mircea Șelariu întrunește punctajul cerut prin concurs, are o valoroasă activitate didactică universitară și o bună experiență științifică și, în consecință, poate ocupa postul solicitat de profesor universitar la disciplina Meteorologie și Oceanografie. A venit însă vremea gândirii și, așa cum se știe, la armată ordinele se execută, nu se discută...

Menționăm, de asemenea, că domnul Octavian Șelariu a desfășurat activitate didactică universitară și în calitate de colaborator extern, în perioada anilor 1966–1983. când a predat “*part-time*” cursuri de meteorologie, climatologie, hidrologie și geologie, la Institutul Pedagogic de 3 ani devenit Institutul de Învățământ superior – Constanța. În plus, după 1990, a predat cursuri și a susținut lucrări practice cu studenții, sau a coordonat lucrări de diplomă la Universitatea „Ovidius” din Constanța.

De asemenea, fiind cooptat ca membru în Comisiile de Navigație – Meteorologie și oceanografie din Centrul de perfecționare a cadrelor din Marina Civilă, dr. Octavian Șelariu a predat cursuri și a avut și activități postuniversitare, atât la absolvenții din Marina Militară, cât și la ofițeri din Marina Comercială.

S-a preocupat în mod permanent de conținutul cursurilor predate, conducere de seminarii și lucrări practice, precum și de îndrumarea studenților în activități tehnico-științifice, prin participări la sesiuni științifice studențești din Institutul de Marină și în alte centre universitare. A coordonat proiecte de curs a condus un număr însemnat de proiecte de diplomă. A elaborat și a editat un număr de 6 titluri didactice, lucrări existente în biblioteca Institutului de Marină “Mircea cel Bătrân” (vezi lista de lucrări didactice):

– Hidrometeorologie, – note de lucrări practice. Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”, 1975, reeditare, 1977

– Elemente de hidrometeorologie pentru navigatori, I: Oceanografie; II: Meteorologie marină.

Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”. 1977

– Viteza sunetului în apa de mare. Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”, 1988

– Îndrumătorul de practică meteo-oceanografică la bordul navei. Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”, 1988

– Table ceanografice, Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”, 1982

– Table meteorologice, Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”, 1984

Activitatea științifică – Opera și recunoașteri

Activitatea și realizările științifice ale Dr.Octavian ȘELARIU reprezintă un continuum crescendo confirmat de-a-lungul urcării treptelor afirmării sale. La începutul carierei, a făcut determinări și studii de hidrologie și hidrometrie fluvială în bazinul Oltului superior; rezultatele sunt consemnate în documentația Stației hidrologice Brașov, pendinte de Centrul hidrometeorologic Sibiu.

Venit la Constanța, era normal să-și valorifice cunoștințele căpătate prin pregătirea sa universitară și să se ocupe de studii și cercetări marine la Marea Neagră, acestea fiind diferențiate în raport de instituțiile în care a activat:

În cadrul Direcției Hidrografice Maritime (DHM) unde a îndeplinit funcția de inginer hidrolog, s-a preocupat de cercetări hidrologice, efectuate îndeosebi în spațiul platoului continental din nord-vestul Mării Negre (1959–1972).

După războiul devastator condițiile de realizare a cercetărilor marine la litoralul românesc al Mării Nrgre erau puțin favorabile. Nu știm încă prea bine ce se întâmpla la eșaloanele superioare administrativ-ministeriale și academice în legătură cu soarta cercetărilor marine de la noi, dar, pentru treburile operative în atenție se afla Direcția Hidrografică a Marinei Militare, instituție fondată în 1926, condusă acum de un marinar destoinic, cu viziune – Contraamiralul Gheorghe SANDU. Alături de Direcția Hidrografică se aflau Comitetul de stat al Apelor și Academia Română. Se mergea astfel pe linia vechilor tradiții românești, ale colaborării dintre armată și lumea științifică, când marele savant și patriot român Dr.Grigore Antipa a făcut o expediție în jurul Mării Negre cu crucișetorul MRR „Elisabeta”.

Pentru activitățile expediționare pe mare a fost desemnată Nava Hidrografică NH 112 și, în conformitate cu cerințele lucrului pe mare, nava a fost pregătită în urma unei documentări amănunțite. Această navă, cu o istorie sbuciumată, nu era alta decât fosta canonieră a Marinei Militare “Lt. cdor. Eugen Stihî”, care a făcut parte din flota națională în timpul Primului Război Mondial, aflându-se în serviciul marinei vreme de 90 de ani, până în anul 2004; a fost construită în perioada 1916–1917, în Santierul Naval Arsenal de Lorient din Franța (inițial numită “FRENCH FRIPONNE”) și avea un deplasament de 530 tdw, lungimea – 54,60 m, latimea – 6,90 m, pescajul – 2 m și viteza de 12 nd. Reamenajată, echipată pentru investigații hidrologice și transformată într-un vas adecvat măsurătorilor și observațiilor pe mare nava a fost pregătită pentru activități de cercetare, fiind echipată cu elici noi, cu instalații de navigație pentru sondaje hidrografice și hidrologice, pentru lansare de echipamente specifice pentru a colecta și analiza probe hidrologice, hidrobiologice și sedimentologice; pentru determinările de chimie a apei; în plus a fost dotată cu un micro-laborator și o stație meteo semi-automată și alte utilități.

Conducerea navei pentru lucrări pe mare este atribuită unui personal bine pregătit și instruit pentru cercetări expediționare pe mare (Cpt.Lt. A. LEONTE – Comandant, Cpt.Lt. V. LUPU – Șef mecanic, Lt.Maj.GROSU – Secund, Miciman ENUICA – Șef de echipaj, apoi, Cdr. A. Marinescu, Cdr Jianu, Cdr Nistor, Cdr Mangiurea, Cdr Murineanu, etc.);

Programul de cercetări hidrologice complexe în bazinul de vest al Mării Negre a fost realizat de specialiști, mulți dintre ei tineri, de la Direcția Hidrografică Maritimă (geograf-hidrolog Octavian ȘELARIU, ofițer punte în marina civilă Pavel Babei și Cpt.Lt. (r) VÎLCOVICI) în colaborare cu specialiști de la Comitetul de Stat al Apelor (CSA) din cadrul Institutului de Studii și Cercetări Hidrotehnice – București (ISCH) (ing. Constantin BONDAR, tehnicienii P. CIOC și Pompiliu BESNEA), de la Laboratorul de oceanologie al Academiei Române (Marian –Traian GOMOIU. și GEZA MULER) și de la Institutului de Cercetări Piscicole al României – Stațiunea de Cercetări Marine Constanța a (ing. Gheorghe ȘERPOIANU). Cdr. Aurel Marinescu era o prezență aproape permanentă în expediții.

Octavian ȘELARIU a participat efectiv și integral la întregul program (hidrologie, hidrochimie, geologie și meteorologie) prin care s-au realizat în mod judicios, o serie de profile hidrologice standard pe platforma continentală, din zona costieră spre larg, profile repetate trimestrial, precum și

în stații hidrologice multidiurne în întreaga perioadă 1959–1972. Pe această bază, rezultatele obținute au condus la realizarea a unui număr important de comunicări și articole publicate, inclusiv la fundamentarea cu date pentru teza sa de doctorat pe care o susține public în 1979.

Activitatea de cercetare a geografului Octavian Mircea Șelariu s-a desfășurat în echipe complexe de specialiști militari și civili de la Direcția Hidrografică Maritimă, de la Comitetul de Stat al Apelor (Institutul de Meteorologie și Hidrologie, Institutul de Studii și Cercetări Hidrotehnice), de la Academia Română și altele, fiind o cercetare complexă, cu un grad ridicat de dificultate impus de lucrul pe mare. Așa cum își amintește Octavian Șelariu într-o lucrare de sinteză (53) după cel de-al doilea Război Mondial, noua Direcție Hidrografică Maritimă (1953–1954) a decis revizuirea și actualizarea topografică a litoralului românesc și a apelor teritoriale antrenând un corp numeros de specialiști. Cercetărilor hidrologice la care a luat parte Octavian Șelariu au fost efectuate fără întrerupere timp de aproape două decenii (1959–1977), în apele mării teritoriale a României și, în plus, pe platforma continentală a Mării Negre, putând fi grupate în trei etape istorice, fiecare cu trăsăturile ei distinctive:

În 1959–1960:

Un prim pas în realizarea lucrărilor sistematice de hidrografie marină, batimetrie și hidrologie a fost stabilirea unei baze topografice pe mal și a rețelei de stații de sondare batimetrice și de transecte hidrologice.

Rețeaua hidrologică a cuprins peste 100 de transecte echidistanțate, de 12 mile, fiecare, pe fiecare profil având 5 stații în care nava a fost de ancorată și au fost determinate temperatura apei, salinitatea și densitatea, alcalinitatea, conținutul de oxigen dizolvat, curenții marini, valurile, rugozitatea mării și unde s-au făcut observații meteorologice și s-au colectat probe de fund din stratul de superficial al sedimentelor.

În vederea extinderii domeniului de investigații a fost încheiată o colaborare temporară cu specialiștii Direcției Hidrografie, Laboratorului de Biologie Marină al Academiei Române și Laboratorului de Hidrologie al Institutului de Studii și Cercetări Hidrotehnice.

S-au depus eforturi considerabile pentru o acțiune comună a cercetărilor, în primul rând în zona apelor teritoriale și apoi, ridicări hidrologice în zona apelor de larg, pe platforma continentală, pe două transecte de

cca. 100 Mile marine fiecare, unul est-sud-est de Gura Portitei și celălalt est de Mangalia.

În această etapă s-au efectuat numeroase măsurători la toate adâncimile și orizonturile stațiilor rețelei hidrologice stabilită anterior pentru apele teritoriale, precum și la alte două transecte extinse în largul mării, de 80–90 Mm lungime fiecare; în 1960, măsurătorile au fost repetate de patru ori, deci în fiecare sezon.

n 1961–1969:

În toamna anului 1960, după încheierea cercetărilor pe mare efectuate în etapa 1959–1960, a avut loc o întâlnire tripartită internațională a organismelor hidrografice maritime din Uniunea Sovietică, România și Bulgaria. Cu această ocazie a fost elaborat un plan de colaborare comună privind cercetare complexă maritimă, exclusiv cercetarea hidrologică, a întregii platforme continentale din partea de vest și nord-vest a Mării Negre.

Scopul principal era acela de a realiza o serie de profile hidrologice orientate în mod cvasi-normal perpendicular pe țărmul fiecăreia dintre cele trei țări participante. S-a convenit ca expedițiile să aibă loc simultan, de patru ori pe an, iar măsurătorile hidrologice să fie făcute cu aceeași metodologie.

Planul mai prevedea, părtinitor și hegemonic, ca rezultatele obținute de părțile română și bulgară, să fie transmise centralizat părții sovietice la sfârșitul fiecărui an, care urma, rândul său, să ofere celorlalți doi parteneri o sinteză generală pentru întreaga zonă a vestului a Mării Negre (din nefericire, această prevedere nu avea să se îndeplinească niciodată).

Octavian Șelariu ia parte la întregul Program maritim asumat de partea română care a fost finalizat în nouă ani (1961–1969), României revenindu-i cinci transecte hidrologice: est – Sulina, 90 Mn; sud-est – Sfântu Gheorghe, 110 Mm, est-nord-est Mangalia, 90 Mm: est-sud-est Gura Portiței, 30 Mm și est Constanța, 30 Mm. Pe cele cinci transecte s-au executat sezonier 38 de stații în fiecare expediție, cu nava ancorată sau în derivă (la adâncimi de peste 70 m).

n 1970–1977:

Începând cu anul 1970 au fost selectate noi transecte hidrografice, cu o orientare care să asigure o acoperire mai bună a întregului platou continental al României. Programul de lucru stabilit anterior și frecvența

sezonieră a expedițiilor pe mare (februarie, mai, august și noiembrie) au fost menținute.

În plus, au fost avute în vedere stații fixe multidiurne pentru un interval de 47–72 ore, situate în zona centrală a șelfului și echipate cu dispozitive de auto-înregistrare (termo-batigraf și curentografe) și au fost efectuate studii sedimentologice și hidrologice suplimentare în diferite puncte de pe platoul continental.

Este important de menționat că ridicările batimetrice și cercetările efectuate în acea perioadă, au condus la stabilirea unor concluzii care privesc particularitățile morfologice, fizice, chimice și biologice ale Mării Negre în zona litoralului românesc: morfologia fundului mării, distribuția verticală a maselor de apă, regimul termic al apelor, regimul curenții marini, transparența și culoarea apei mării, și natura sedimentelor de fund și calitatea și cantitatea organismelor din apă și de pe fundul mării; aceste cercetări au permis publicarea unei hărți hidrografice de navigație la scara 1/5000 în coordonate geografice și au stat la baza editării actualelor hărți marine românești din Marea Neagră; de asemenea, programul de cercetări hidrologice s-a concretizat prin realizarea primului set de anuare / albume cu date oceanografice – ALBUM OCEANOGRIFIC pe anii 1959–1960. Multe date biologice au fost publicate în lucrări din seria Ecologie marină a Academiei Române. Și multe date au rămas însă depozitate în arhive.

În cele ce urmează menționăm câteva dintre temele abordate de Dr. Octavian ȘELARIU în cercetările sale ale căror rezultate au putut vedea lumina tiparului (numerele din paranteză reprezintă numărul lucrării din lista selectată anexată de titluri bibliografice):

- Caracteristicile hidrologice ale platformei continentale românești la Marea (40, 41);
- Fenomene hidrometeorologice extreme – Furtuni neobișnuite la litoralul românesc al Mării Negre (13, 22, 26);
- Schimbări hidromorfologice în partea de vest a Nării Negre (44, 45, 50);
- Oscilațiile de nivel ale mării (7, 23);
- Curenți marini (25, 34, 38);
- Regimul valurilor (12, 33);
- Regimul termic al apelor (8);
- Regimul salin al apelor (24, 29, 39);
- Regim termo-salin (14, 36, 37);

- Distribuția maselor de apă în sectorul românesc al Mării Negre (1, 5);
- Corelații între factorii hidrometeorologici și populațiile de organisme marine (5, 19);
- Procese morfologice pe platforma continentală românească a Mării Negre (6, 15, 16, 30, 40, 43, 48, 50);
- Depozite sedimentare marine structuri și procese (11, 21, 31, 44);
- Granulometria și mineralogia sedimentelor (4, 9, 17);
- Procese geomorfologice costiere (10, 18, 20, 27, 32);
- Vale submarină (2, 3, 28);
- Influența construcțiilor hidrotehnice costiere asupra hidrologiei și morfodinamicii litorale (42);
- Influența factorilor hidrometeorologici asupra porturilor și amenajărilor hidrotehnice (35, 43);
- Rolul construcțiilor antropice în modificarea morfohidrografică la litoralul românesc (43);
- Asigurarea și optimizarea meteo-oceanografică a navigației maritime (46);
- Istoricul cercetărilor hidrografice la litoralul românesc al Mării Negre (50).

Paralel cu activitatea didactică la catedră sau la lucrările practice, Dr. Octavian ȘELARIU și-a continuat cercetările personale prin participarea în calitate de responsabil sau membru în colectiv la 18 proiecte de cercetare, cu tematică din domeniul hidrologie maritimă și morfodinamică costieră, contractate și în beneficiul unor institute și instituții de profil (Institutul de Meteorologie și Hidrologie – București, Institutul Român de Cercetări Marine – Constanța și întreprinderea de Pescuit Oceanic – Tulcea.

Evenimente deosebite

Nominalizat din anul 1982 ca membru corespondent al Comisiei Mediului de Costier din Uniunea Internațională de Geografie (IGU), în cadrul căruia a elaborat versiune în franceză și s prezentat următoarelor materiale:

- Morfodinamica litoralului românesc la Tokyo, în 1983 și
- Reacția umană la schimbările costiere la Paris, în 1984;

Participare la Congrese Internaționale ale Comisiei de Exploatare Științifică a Mării Mediterane (CIESMM), în anii 1966 –1970;

Participare al Colocviul Internațional de Hidrologia Deltelor, UNESCO în 1974;

Participare la Colocviul româno-francez de geomorfologie aplicată, finalizat cu o excursie de studii în Delta Dunării, 1975;

Participare la al XXVI lea Congres Internațional de Geografie, în secțiunea de oceanografie, Moscova, 1976;

Participare la a VH-a Conferință internațională științifico-tehnică „Rolul navigației în activitatea omului pe mare”, Gdynia-Polonia, 1991;

Participări la numeroase reuniuni științifice la nivel național (institute de cercetare și facultăți de profil), prin prezentări personale de lucrări din domeniul hidrologiei maritime, precum și la sesiuni științifice studențești (la Universitățile din Brașov, Cluj, Timișoara, Constanța) în calitate de referent și îndrumător.

Onoruri

– Medaliat cu „Meritul Științific” în anul 1981;

– Membru în Asociația oamenilor de știință, filiala Constanța, din anul 1990;

– Menționat în dicționarul specialiștilor „Who’s Who” în știința și tehnica românească, vol.I 1995;

– Membru în Comisia de avizare a rezultatelor de cercetare-dezvoltare din Institutul român de cercetări marine (IRCM) Constanța;

– Premiat cu diplome și mențiuni speciale la reuniunile științifice naționale;

– Responsabil al Comisiei „Mediul litoral” din cadrul Comitetului Național de Geografie (1976–1980).

Astăzi, dl. Octavian Șelariu, rămas singur după pierderea soției acum 4 ani, cu fiul, Lucian, plecat departe, undeva în Suedia unde își practică nobila profesie de medic, împovarat de anii petrecuți în rigorile armatei și mării, limitat de starea sănătății să trăiască izolat, în locința sa, găsește resurse să țină contacte telefonice cu lumea, lumea de acelaș leat și scurte întâlniri cu foștii săi studenți reîntorși acasă între peregrinările lor pe mările lumii. Să-i mulțumim acum pentru viața sa exemplară trăită cu modestie și demnitate,

pentru aportul său adus la pregătirea multor generații de marinari și pentru contribuțiile aduse la cunoașterea mării de lângă noi și, încă odată, să-i urăm **Sănătate deplină la nesfârșit!**

Anexă

LISTA SELECTIVĂ A LUCRĂRILOR PUBLICATE DE Dr. Octavian Mircea ȘELARIU:

ȘELARIU O., 1965 – Câteva aspecte ale răspândirii maselor de apă în dreptul litoralului românesc. Stud. hidraulica, IX – 1: 197–219.

Marinescu A., ȘELARIU O., 1965 – An underwater valley in front of the Romanian shore of the Black Sea. Rev.Roum.Geol., geophys., geog., T. IX–1: 77–80. (Republicat în: Rapp. Comm. Inter. mer Medit., Monaco, Edit. Acad., București. 20 – 4.) Stud. Cerc. geol. geofiz.geogr., Edit.Acad. Rom., T. IX – 1; 77–80.

Marinescu A., ȘELARIU O., 1965 – Vale submarină în dreptul litoralului românesc al Mării Negre. Stud. Cerc. geol. geofiz.geogr., Edit.Acad. Rom., T. XII – 2; 279–281.

ȘELARIU O. 1968, – Granulometria sedimentelor de fund din partea de sud a litoralului românesc al Mării Negre. St. de Hidraulică, IX, 2; 481–495

Skolka H., ȘELARIU O., 1966 – Rolul stratificării maselor de apă în Marea Neagră în repartiția calitativă și cantitativă a fitoplantonului. Stud. Cerc. Biol., Edit.Acad. Rom., T. 18: 383–395.

Trufaș V., ȘELARIU O., 1967 – Procese morfologice ale țărmului românesc al Mării Negre. Hidrotehnica. Gosp.Apelor, meteo., 12: 653–660

Marinescu A., ȘELARIU O., 1968 – Les variations periodiques des niveaux de la mer Noire a Constantza. Trav. Mus.Hist.Natur. “Gr. Antipa,” T. 8, 1–2: 521–525.

Trufaș V., ȘELARIU O., 1968 – La temperature de l’eau de la mer Noire au littoral roumaine. Rev.roum.Geol. Geophys., geogr., Edit.Acad., T. XII, 1–2: 104–107.

Mareș J., Pauliuc M., ȘELARIU O., 1968 – Studiul mineralogic și faunistic al unor depozite marine cuaternare de pe platform continentală românească a Mării Negre. Analele Univ. București

Jianu M., ȘELARIU O., 1969 – Processes morphologiques actuelles

de la zone de deversement du bras Sf. Gheorghe du Danube. Colloque sur l'hydrologie des deltas, organise par UNESCO, Bucuresti: 5-13.

ȘELARIU O., Mareș J., Pauliuc M., 1969 – Contribution à l'étude des dépôts marins quaternaires de la plateforme continentale de la mer Noire dans le secteur roumain, Rapp. Com. Internat, mer Mediî., Monaco, XIX – 4: 629-631.

Trufaș V., ȘELARIU O., 1969 – Regimul valurilor Mării Negre la litoralul românesc. St.geogr..as.Db: 105-112.

ȘELARIU O., 1969 – Contribuții la cunoașterea regimului hidrologic de iarnă în zona platformei continentale din sectorul românesc al Mării Negre. St.geogr..as.Db: 110-124.

ȘELARIU O., 1970 – Some remarks on the hali-thermal regjme of marine waters along the Romanian littoral area. Rev.roum.Geol. Geophys., geogr., Edit.Acad., T. 14, 2: 242-250

ȘELARIU O., 1971 – Observații morfohidrografice în zona platformei continentale din sectorul românesc al Mării Negre. (Morphohydrographic observations of the continental shelf of the Romanian coast of the Black Sea). Stud. cerc. geol., geofiz., geogr., Seria Geografie, Edit. Academiei T. 18, 2: 189-194.

ȘELARIU O., 1971 – Morfohidrografia platformei continentale, sector românesc al Mării Negre, Stud.cerc.geol., geofiz., geogr., T. XVI – 2: 175-182.

ȘELARIU O., 1971 – Observații preliminare asupra granulometriei nisipurilor marine din zona Portița. St. cerc geol. geofiz. Geogr. 18, 2,

ȘELARIU O., Moldoveanu A., 1971 – Contribuții la studiul proceselor geomorfologice în zona litoralului Mării Negre dintre Constanța și Agigea. Lucr.Inst Pedagogic Constanța: 109-112. Stud.Cerc.Geogr. aplic., Volum festiv „C.Brătescu”: 77-83.

Manea V., ȘELARIU O., 1971 – La repartition du phytoplancton de la mer Noire dans les conditions d'hiver, Rapp. Com. Internat, mer Medit., Monaco, 26, 3: 327-329.

ȘELARIU O., 1971 – Observații fizico-geografice în zona de faleză, a orașului Constanța. Lucr. Inst. Pedagogic Constanța: 54-60.

Marinescu A., ȘELARIU O., 1972 – Friction exerted by the masses of water on the superficial layer of marine sediments, Black Sea. Cercetări Mrine – Recherches marines, IRCM Constanța, 3: 31-37.

ȘELARIU O., Roventța V., 1972 – Neobișnuite fenomene de iarnă pe litoralul românesc al Mării Negre, *Terra*, 3: 68–71.

Moldoveanu A., ȘELARIU O., 1972 – Asupra oscilațiilor de nivel ale Mării Nrgre la Constanța. *Stud.Cerc.Geogr. Aplic.*, Volum festiv „C.Brătescu”: 105–112.

ȘELARIU O., 1972 – Observations on salinity variations in the Romanian sector of the Black Sea. *Rev.roum.Geol. Geophys., geogr.*, Edit. Acad., T. XVI, 2: 175– 182.

Marinescu A., ȘELARIU O., 1972 – Remarks on the inertial currents on the southern part of the romanian coast. *Cercetări Mrine – Recherches marines*, IRCM Constanța, 3: 23–39.

ȘELARIU O., 1972 – Date privind furtunile și fenomenele orajoase pe litoralul românesc al Mării Negre. *Lucr.șt.Inst.Pedagogic Constanța*: 109–115.

ȘELARIU O.. 1972 – Procese geomorfelgice în zona de sud a litoralului românesc al Mării Negre. *St.cerc geogr. aplic, Db*,

Șelariu Mira, ȘELARIU O., 1972 – An underwater valley in front of the Romanian shore of the Black Sea. *Rapp. Comm.Intern.mer Medit.*, Monaco, 20, 4: 493.

ȘELARIU O., 1972 – Observation on the salinity variations in the sector of Black Sea. *Rev. Roum. Géol., géophys., géogr.*, Edit. Academiei, București, T. XVI – 2: 175–182.

ȘELARIU O., 1972 – Procese de sedimentare în largul șelfului românesc al Mării Negre. *St. cerc. geol geofiz., geogr.*, Edit. Acad, 21, 2,

ȘELARIU O., Voiculescu Gh., 1973 – Considerații asupra proceselor de sedimentare în zona externă a platormeii continentale din sectorul românesc al Mării Negre. *St. cerc. geol geofiz., geogr.*, Edit. Acad, 21, 1–2: 213–218.

Caraivan Gl., ȘELARIU O., 1974 – Contribuții la cunoașterea morfologiei submarine în zona Deltei Dunării. *Lucr. Colocviului. Naț. de geomorf. aplicată*: 293–299.

ȘELARIU O., 1975 – Regimul valurilor la litoralul românesc al Mării Negre. *Bul Institutului de Marină, „Mircea cel Bătrân” Constanța*: 119–127.

ȘELARIU O., 1976 – Curenții din Marea Neagră, cu referire asupra curenților inerțiali. *Buletinul Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân” Constanța:Rev. roum.Geol. Geophy s.. geogr.*, Edit. Acad., T. 20: 127–135.

Bondar C., Roventța V., ȘELARIU O., 1976 – Influența factorilor

hidrometeorologici marini asupra porturilor și amenajărilor hidrotehnice de pe litoralul românesc al Mării Negre. Buletinul Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân” Constanța: 36–45.

ȘELARIU O., 1976 – Termo-solenyi structury morskikh vod continentalnovo șelfa Cernogo Moriya XXII Intern. Geogr. Congress Section Oceanographia

ȘELARIU O., 1977 – Caracterizarea termo-salină în nord-vestul Mării Negre, Buletinul Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân” Constanța:

Rovența V., Șelariu O., 1977 – Considerații privind curenții din Marea Neagră, cu referire asupra curenților marini inerțiali. Bul. Inst. de Marină „Mircea cel Bătrân”, Constanța: 117–125

ȘELARIU O., 1978 – Some remarks on the chemism of the Black Sea waters, Rev. roum. geol. geoph. Geogr., Edit. Acad., 22, 1,

ȘELARIU O., 1979 – Studiul morfohidrologic al platformei continentale din sectorul românesc al Mării Negre. Teză de doctorat în manuscris la Institutul de Geografie al Academiei Române, București

ȘELARIU O., 1980 – Hydrological characteristic of the Romanian shelf of the Black Sea Rev. roum. geol. geoph. Geogr.. Edit. Acad., 24

ȘELARIU O., 1982 – Construcțiile antropice în modificarea morfohidrografică la litoralul românesc, Analele Univ. București, 63,

ȘELARIU O., 1984 – Cercetări geofizice la Marea Neagră. Bul. mar, militare

Caraivan G., ȘELARIU O., 1985 – Quaternary environmental changes of the Black Sea. Rev. Roum. Géol. Géophys., Tome 29 (Géographie): 13–19.

ȘELARIU O., 1990 – Sovremenyje sposovy dlea ghidrometeorologhicesstvo obespeceniya A VII-a Conferință științifico-tehnică Gdyniya, 1. Meroplavania.

ȘELARIU O., 1991 – Asigurarea și optimizarea meteo-oceanografică a navigației maritime. Revista transporturilor, București, 3–4.

ȘELARIU O., 1991 – Insula Șerpilor. Revista Marinei Militare, 7

ȘELARIU O., 1994 – La morphodynamique actuelle du littoral roumaine. Rev. roum., geogr, 37,

ȘELARIU O., 1997 – Elemente de meteorologie și hidrologie marină, Edit. Tipofin.

ȘELARIU O., 2011 – The Black Sea continental shelf studies and research of marine hydrography and hydrology in the second half of the

20th century. Rev. Roum. Géogr./Rom. Journ. Geogr., București, 54, (2): 121–127.

***, 1961 – Album Oceanografic la Marea Neagră. Institutul de Studii și Cercetări Hidrotehnice, București.